

SIERPIEŃ 2022 - N°3

TOWARZYSZ PODRÓŻY

Z POWROTEM DO DOMU ZE WSPARCIEM
RÓWIEŚNIKA

W tym numerze

- 01 Ocena pierwszych rezultatów projektu ATL
- 02 Odkrywamy usługi dla osób bezdomnych w Helsinkach
- 04 Ludzie bezdomni są różni i różne są ich potrzeby

Photo: Dimi Katsavaris / Unsplash

Odwiedź naszą stronę

www.atl-project.eu

Ocena pierwszych rezultatów projektu ATL

Europejski projekt „Accommodating a Travelling Life” (ATL) przynosi już pierwsze rezultaty.

Organizacje partnerskie spotkały się w czerwcu w Helsinkach (Finlandia) na czwartym międzynarodowym spotkaniu projektowym, aby podzielić się wynikami pilotażowego programu szkoleniowego. Program dedykowany jest szkoleniu profesjonalistów pracujących z osobami bezdomnymi w modelu Peer Support oraz zapewnieniu im niezbędnych narzędzi do szkolenia przyszłych „Journey Certified Supporters” – osób z żywym doświadczeniem bezdomności, które są na wystarczająco zaawansowanym etapie procesu zdrowienia, by na bazie swego doświadczenia wspierać swoich rówieśników.

ATL project partners attending the 4th Transnation Project Meeting in Helsinki

86 profesjonalistów pracujących z osobami bezdomnymi w 5 krajach wzięło udział w pierwszym wdrożeniu programu szkoleniowego dotyczącego modelu wsparcia rówieśniczego opracowanego w ramach projektu, a następnie przeszkoliło według tego programu osoby bezdomne. Ta możliwość szkoleniowa została przyjęta entuzjastycznie zarówno przez profesjonalistów - którzy postrzegają ją jako skuteczną metodę wzmacniania powierzonych im osób - jak i przez te właśnie osoby otrzymujące szansę do pomocy innym i kolejnych postępów we własnym procesie zdrowienia.

Partnerzy poświęcili też nieco czasu na planowanie pilotażowego testu gry planszowej ATL, która będzie pełnić funkcję bezpiecznego i zabawnego środowiska służącemu utrwalaniu nabytej wiedzy i postaw, między innymi przez stawianie w hipotetycznych aczkolwiek całkiem realnych sytuacjach.

Odkrywamy usługi dla osób bezdomnych w Helsinkach

Na marginesie roboczych dyskusji podczas pobytu w Finlandii – kraju, w którym bezdomność zmniejszyła się ósmy rok z rzędu w 2020 roku (w przeciwieństwie do większości krajów europejskich) – zespół projektowy nie mógł przeoczyć okazji odwiedzenia Aurora-talo, ośrodka, w którym wdrażany jest pierwszy program typu Housing First, oraz Vepä, dziennego centrum dla osób bezdomnych prowadzonego przez organizację pozarządową No Fixed Abode.

Aurora-talo is one of many innovative facilities in Finland that are giving homeless people not only a home but the foundations for a better future. It implements the 'Housing First' programme, also implemented by other members of the ATL partnership, in which stable long-term accommodation is favoured over providing an emergency one. More than just housing, the programme also offers a range of services necessary to manage the complex needs of these people.

Użytkownicy Aurora-talo zasiedlają niezależne mieszkania zlokalizowane w jednym budynku, gdzie strefy wspólne nadzorowane są przez opiekunów, którzy na co dzień zapewniają niezbędne wsparcie mieszkańcom. Zakres usług Aurora-talo obejmuje również mieszkania rozproszone, których mieszkańcy ludzie otrzymują wsparcie w procesie integracji ze społeczeństwem. Niektórzy pozostaną w tych mieszkaniach do końca życia; dla innych są one pierwszym krokiem do pełnej samodzielności.

Z kolei Vepa to ośrodek, w którym bezdomni mogą w ciągu dnia odpocząć, spędzić czas, zjeść ciepły posiłek, porozmawiać o swoich problemach oraz otrzymać wsparcie w znalezieniu i skontaktowaniu się z odpowiednimi usługami. Zaopatrywani są w ubrania, przybory toaletowe. Udostępnia im się komputery i telefon.

ATL project partners visiting VEPA

Centrum jest w całości prowadzone przez ekspertów przez doświadczenie i wolontariuszy. Podczas wizyty rozmawialiśmy z dwoma takimi ekspertami. Opowiedzieli nam swoje historie, które w efekcie uczyniły ich wzorcami osobowymi dla osób, które teraz przychodzą do centrum po wsparcie. Spotkaliśmy tu Juhe, bezdomnego mężczyznę, który docenia to miejsce, jako że czuje się tu zrozumiany a nie osądzany jak bywało wcześniej.

Partnerzy z Hiszpanii, Grecji, Włoch, Polski i Wielkiej Brytanii wyjeżdżali z Finlandii z nadzieją, że rola pracownika rówieśniczego i eksperta z doświadczenia w sferze bezdomności będzie w ich krajach coraz lepiej rozumiana i promowana.

Partnerzy projektu ATL podczas wizyty w VEPA

Ludzie bezdomni są różni i różne są ich potrzeby

Podczas wizyty w Helsinkach spotkaliśmy Juhę Hyrkäsa, fińskiego geja, który po powrocie z Argentyny stał się bezdomny z powodu szeregu okoliczności związanych z niemożnością potwierdzenia kwalifikacji akademickich i brakiem dochodów. Przez ostatnie pięć lat mieszkał w różnych miejscach, takich jak domy przyjaciół, hostele, długoterminowe zakwaterowanie zapewniane przez program Housing First i schroniska, nie otrzymując odpowiedniego wsparcia w celu wyjścia ze swojej sytuacji. Juha jest nosicielem wirusa HIV, ale nie leczy się ze względu na trwałą bezdomność.

Dziś Juha, choć bezdomny i bez dochodów, jest członkiem partii politycznej w Helsinkach i pracuje na pełny etat, aby zdobyć mandat poselski w następnych wyborach w kwietniu 2023 roku. Występując publicznie ukazuje warunki życia bezdomnych, zwłaszcza tych, którzy ze względu na różne okoliczności nie mają dostępu do potrzebnego wsparcia. Juha wprowadził do słownika publicznego w Finlandii termin "tęczowej bezdomności". Osoby LGBTQ+ są 14 razy bardziej narażone na bezdomność i spotykają się z przemocą seksualną 12 razy częściej niż inni bezdomni. Juha złożył kilka doniesień na policję dotyczących przemocy fizycznej i seksualnej, z którą miał do czynienia.

Dużo rozmawialiśmy też z Juhą o modelu Housing First i problemach w jego realizacji. Mógł uzyskać dostęp do tego typu placówki już dawno temu, ale powiedział, że dzielenie tej przestrzeni z osobami uzależnionymi od narkotyków lub alkoholu nie jest łatwe. Ze względu na homoseksualizm jego doświadczenie naznaczone było dyskryminacją i próbami przemocy. W pewnym momencie po prostu zdał sobie sprawę, że to miejsce nie jest dla niego odpowiednie, ponieważ czuł się bardzo niepewnie. W jakimś sensie poczuł się opuszczony przez system, który miał mu pomóc. Chociaż skuteczności tego modelu dowodzą różne badania, doświadczenie Juhy mówi nam, że wciąż pozostaje wiele do zrobienia i że ciągle trzeba słuchać użytkowników systemu pomocy. Słuchać różnych historii i brać pod uwagę różne potrzeby.

W tym sensie postać rówieśnika wspierającego może być bardzo pomocna, ponieważ przybliża usługom społecznym rzeczywiste potrzeby osób bezdomnych. Jeśli chodzi o wsparcie rówieśnicze, Juha uważa, że największą korzyścią z jego wprowadzenia jest możliwość skorzystania z pomocy ekspertów z doświadczenia, którzy naprawdę nie mają uprzedzeń wobec osób bezdomnych. Niestety, wielu konwencjonalnych specjalistów w tej dziedzinie, choć zmotywowanych do pomocy, często nie może w pełni zrozumieć, co to znaczy być bezdomnym.

Juha uważa wsparcie tego typu za niezwykle korzystne i inspirujące. Obecnie sam oferuje wsparcie innym osobom w trudniejszej niż jego własna sytuacji. Według Juhy należy przy tym unikać relacji typu "pomagacz", w której osoba wspierana całkowicie polega na rówieśniku i traci motywację i wolę samodzielnego rozwiązywania swoich problemów. Postać rówieśnika wspierającego może skutecznie wpłynąć na przebieg procesu zdrowienia osoby bezdomnej i należy zdecydowanie popierać tę ideę.

“Każdy bezdomny jest inną osobą, żyjącym, oddychającym człowiekiem o potrzebach mających źródło w nim samym a nie w systemie”

Partnerzy projektu

CARITAS
ARCHIDIECEZJI WARSZAWSKIEJ

Society of Social Psychiatry
P. Sakellaropoulos

**Deaconess
Foundation**

[Click on the logos to learn more](#)

For more information contact us at a.simon@rj4all.org

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."